



Glasilo „Slovenskega čebelarskega društva“
za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Fr. Rojina: Frančišek Gerstung. (Dalje). — T. Š.: Krmljenje čebel. — Hinko Likar: Životopis ali anatomija čebele. (Nadaljevanje). — I. V.: Čebelna uš. — Raznoterosti. — Vprašanja in odgovori. — Letošnji novi udje. — Izredni občni zbor čebelarskega društva. — Listnica uredništva. — Naznanila.

Frančišek Gerstung.

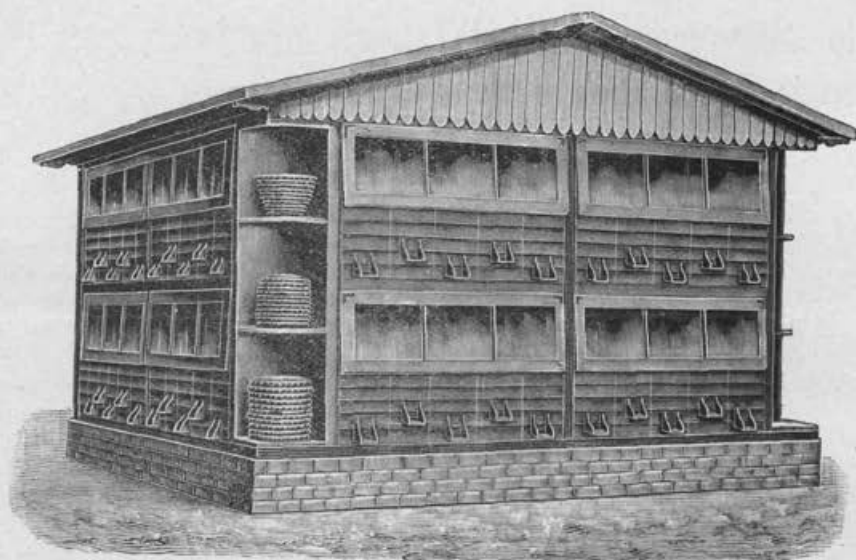
(Fr. Rojina.)

(Dalje.)

Po dovršenih gímnazijskih študijah podal se je najprvo na vseučilišče v Jenó, kjer se je po želji svojega strogega očeta vpisal kot bogoslovec. V prvih semestrih so ga vendar bolj mikale naravoslovne vede in še le po uplivu slovečega cerkvenega zgodovinarja Hase-ja se je poprijel z vso unemo bogoslovstva, katero je dovršil na vseučilišču v Heidelbergu z najboljšim uspehom.

Z vsemi potrebnimi vedami dobro podkovan, je stopil v javno življenje leta 1883. Prva njegova služba je bila v Ifti pri Eisenachu, kjer je služil tri leta, od tod pa se je preselil v Ossmannstedt pri Weimarju, kjer deluje kot župnik še zdaj. In njegovo delovanje ni majhno! Ne le da spolnjuje svoje stanovske dolžnosti skrajno točno, je poleg tega še čebelar, vrtnar in poljedelec, pa ne le morebiti samo za silo, ampak je popolen v vsaki tej stroki. Njegova polja in poskuševališča so uzorna istotako živinoreja in vrt, vse pa presega njegovo čebelarstvo. Mnogo sem videl po svetu čebelnjakov, a takih, kot jih ima on, nikjer. Današnja podoba nam kaže jeden tak paviljon, kakoršnih ima na svojem vrtu tri. Natančno ga opisati, se nam ne zdi potrebno, ker vemo, da se ravno takih pri nas ne bo mnogo postavilo, ker se bodo

našim čebelarjem zdeli predragi, vendar pa naj podoba služi v to, da posname lahko vsakdo obliko Gerstungovega čebelnjaka sam, in po tej obliki predela svoj čebelnjak, oziroma ga postavi po svojih denarnih razmerah novega, temu več ali manj podobnega. Našim čebelarjem morebiti ne bo povsem ugajal, zato ker čebele na treh straneh izletavajo, vendar pa smer izletalnice nima na razvitje čebel toliko upliva, kot se navadno misli. Čebelarški list „Revue Internationale“ poroča, da so opazovali za poskušnjo štiri kolikor mogoče jednako močne panje pet let zaporedoma, in tehtnica je pokazala razmerje, kakoršnega bi človek ne pričakoval: panj, obrnjen proti jugu je nanosil v petih letih 70 *kg*, oni proti severu 80 *kg*, proti izhodu 74 *kg* in proti zahodu 91 *kg*. — In če se pomisli, da vzame tak čebelnjak malo prostora, pa gre vanj le veliko panjev, bo morebiti le marsikdo pritrdil, da je Gerstungov čebelnjak jako praktičen, vsaj gre v takega, kot ga kaže slika,



Gerstungov paviljon.

60 originalnih Gerstungovih panjev in vendar je med spodnjimi panji in polico, na kateri stoje zgornji ter med zgornjimi in stropom še 60 *cm* prostora, da se lahko opravlja vsako delo od zgoraj, ne da bi bilo treba jemati panj ven; da se dobro vidi v odprti panj, ima med vrstami okna.

Gerstung pa ni čebelar samo sam zase, temveč privoščiči to kar ve tudi drugim. Spisal je sedem čebelarških knjig, kojih vsebina bo imela še veljavo, ko njih pisatelja že zdavnej ne bo več med živimi. Leta 1888. ustanovil je svoj čebelarški list, ki je izhajal do leta 1892. v Bremenu, od takrat naprej pa v Freiburgu pri knjigarju Pavel Waetzel-u. Da ima Gerstung veliko pristašev, kaže dejstvo, da ima nad 7000 naročnikov na svoj list, pa se od leta do leta še množe. Napadali so ga sicer ter imenovali njegov panj in teorijo: neumnost, budalost, nezmisel in še več takih, olikanih mož ne vrednih izrazov so rabili, pa vsi nasprotniki mu niso mogli dokazati

neresničnosti njegovih trditev. Nasprotno so postali veliko prejšnjih nasprotnikov, njegovi najboljši prijatelji. Ima pa Gerstung toliko v glavi in v srcu, da mu do zdaj ni mogel še nihče do živega, bodisi že osivel čebelar, še manj pa kak navadni, vsakdanji zabavljaj, izmed katerih je že nekateri čutil potrebo, se obregniti ob tega čestitega moža, katerega niti umel ni, a jo tudi pošteno skupil, kajti Gerstung je mož, ki ume svoja načela tudi zastopati, in kar trdi, tudi dokazati. (Dalje prihodnjič.)

Krmljenje čebel.

(Spisal T. Š.)

V 4. in 5. številki priobčil je letošnji „Kmetovalec“ ta izborni članek, katerega podamo z dovoljenjem slav. uredništva „Kmetovalca“ tudi našim cenjenim udom:

Spomladi v prvi priliki vsak skrben čebelar pregleda prezimljene čebele, za koliko časa imajo še potrebne hrane, da jim v slučaju, ako jim že poteka, s krmljenjem pomore in jih ubrani neizogibnega pogina.

Kakor hitro gorko pomladansko solnce oživi živalce, da izlete in se otrebijo blata, naj čebelar nikdar ne zamudi koj drugi dan po prvem izdatnem izletu svojih čebel pregledati glede hrane vsakega posameznega panja. (Omeniti moram, da od prvega izleta naprej čebela čimdaljeveč hrane vživa, oziroma jo porabi za krmljenje svoje zalege.)

Tako pregledovanje se sme, kakor rečeno, izvršiti takoj drugi dan po prvem izdatnem izletu čebel, čeprav je vreme manj ugodno, oblačno. Ako se torej pri tem delu zapazi, da bi utegnilo temu ali onemu „polku“ v kratkem času primanjkovati medu, naj se mu pomaga, kar je najbolje, z medom v satju, ali z medom, ki se jeseni sicer iztisne iz sačja, pa se to stori z največjo skrbnostjo, ne da bi se mu primešalo kaj vode, in se hrani že v ta namen, da bo de za krmo.

Ako primanjkuje zanesljivo zdravega medu, naj se pomaga s sladkorjem. Za to najboljši je tako imenovani „kandisov sladkor“. Tega sladkorja se dene v pripravno posodo $\frac{1}{4}$ ali $\frac{1}{2}$ kilograma, se poškropi nekoliko z vodo, da postane nekako vlažen, ter se v posodi pomakne tako daleč v panj, da je mogoče čebelam prilezti iz satovja do sladkorja po najkrajšem potu.

Tudi navadni sladkor se v sili sme rabiti, vendar se pa ne priporoča tako kakor „kandisov“, ker ga čebele teže vživajo in je barvan z modro barvo, ki je tej živalci škodljiva.

Opisano krmljenje, ki se mora vršiti, kadar primanjkuje hrane, čebelarji imenujejo „krmljenje za silo“.

Krmimo pa čebele še z drugim namenom, namreč da jih s tem prisilimo k večji delavnosti in pomnožitvi; to je „špekulativno krmljenje“.

Ni pa vse enako, kako in kdaj krmimo čebele v ta namen. Ako bi čebele pričeli krmiti v zgodnji pomladi, tedaj, ko še leži mnogo snega in piha jo še skoraj vsak dan mrzli vetrovi, škodovali bi jim navadno mnogo bolj kakor koristili. Čebele, vsled krmljenja razburjene, misleč, da je svet že poln

medu, bi solnčne dni močno izletavale in bi jih vsled mrzlega zraka, posebno tedaj, kadar solnce oblaki od časa do časa pokrijejo, otrpnila velika množina. V tem slučaju bi bile izgubljene, panj pa bi bil od dne do dne manj obljuden.

Vsled krmljenja tudi matica zastavi mnogo več zalege, za katerih hrano potrebujejo čebele zraven medu in cvetnega prahu tudi vodo. Vode pa v panju pri večji množini zalege čebele ne morejo v zadostni množini dobiti med medom ali na osopljenih stenah svojega stanovanja, in zato so primorane, iskati jo zunaj panja, in sicer tudi v neugodnem vremenu, v katerem jih navadno mnogo pogine.

Zavoljo tega je priporočati, s „špekulativnim krmljenjem“ pričeti šele tedaj, ko se ni več bati rednih hladnih, oziroma mrzlih dni, in to je nekako v začetku meseca aprila. V gorkejših krajih kakor je tukaj na Gorenjskem pa se sme primerno poprej pričeti. Splošno pa naj velja pravilo: S „špekulativnim krmljenjem“ naj se prične 16 do 21 dni pred črešnjevim cvetjem.

Za to krmljenje naj se rabi iztisnjen med, kateremu se pridene $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ množine čiste vode in se oboje skupaj pri zmernem ognju toliko segreje, da se med v vodi popolnoma raztopi. Paziti se mora, da se ta zmes ne prismoji, ker bi taka krma čebelam ne ugajala.

Nekteri čebelarji pridevejo taki krmi žganje ali vino in tudi kake dišave, a vse to je brez koristi za čebele; prej je škodljivo. Čist, zdrav med je najbolj naravna, čebeli nad vse ugajajoča hrana.

Zvečer, ko čebele nehajo leteti, naj se omenjenega vodenega medu vsakemu panju položi 2 do 3 jedilne žlice, in tako zaporedoma 3 do 4 dni, oziroma večere. Na to naj se 5 do 6 dni preneha. Po preteku tega časa (5 do 6 dni) pa naj se zopet na omenjeni način krmi, in tako v tem sporu do črešnjevoga cvetja. Ako pa ob črešnjevem cvetju vsled vremenskih okoliščin ni ugodne paše, naj se nadaljuje s krmljenjem, dokler ugodno vreme ne pouzroči boljše paše. Pripomniti je, da se panji, ki imajo še obilno zalogo zadelanega medu, lahko tudi s tem priganjajo k večji delavnosti in pomnožitvi, da se jim na vsaka dva ali tri dni del tega medu z nožem ali s kako drugo pripravno rečjo oddela, ne da bi jim bilo treba prej omenjeni med pokladati. Nasprotno se pa mora takim „polkom“, ki nimajo svoje zaloge medu, polagati po večjo množino krme, 4 do 5 žlic in tudi še več nankrat, in sicer posebno tedaj, ako dobra paša, ki se je šele pričela, vsled nastalih vremenskih razmer preneha. V tem slučaju bi čebele, ker bi ne imele večje zaloge novega medu, vsled pomanjkanja hrane pričele iztrgovati zalego in bi bil tako prejšnji trud in stroški zaman. Polk v takem položaju, da vsled pomanjkanja krme iztrguje zalego, silno zaostane in pogine, ako se mu nemudoma izdatno ne pomore, kakor hitro se pokažejo prva znamenja pomanjkanja.

Tudi sladkor se namestu medu lahko rabi za ta način krmljenja, in sicer navadni sladkor v grudah (štokih) ali pa kandisov. Pripravi se tako-le: Na kilogram sladkorja se pridene $\frac{1}{2}$ litra vode in se postavi v popolnoma čisti posodi k ognju, da zavre; med vrenjem se posnemajo nečiste, izločene pene in drugo. Ko se ne izkuhava nikaka nesnaga več, se tekočina odstavi

od ognja, da se shladi; ko je hladna, je pripravna za krmo. Da pa tako pripravljeno sladkorno vodo čebele hitreje zasledijo in posrkajo, se pred kuhanjem pridene na kilogram sladkorja za dobre pol žlice medu. Taka sladkorna voda se čebelam krmi v ravno takem sporedu in v taki množini, kakor je spredaj povedano o vodenem medu.

Ob času dobre, izdatne paše čebele krmiti ni koristno, temveč še skoraj škodljivo. One v takem slučaju itak mnogo več medu donšajo, kakor ga potrebujejo za sprotno hrano. Z nakladanjem medu se krči prostor za zalego; s krmljenjem pa bi se pomagalo, prostor za zalego še bolj zmanjševati. Pri-
stavljam, da čebela svojo zalogo medu v prvi vrsti naklada le v čebelne celice, šele ko teh primankuje, tudi trotove napolnjuje.

Neomenjeno ne smem pustiti jesensko krmljenje ali „pitanje“ čebel, čeravno sedaj na pomlad ni na mestu.

Ako čebele še na zadnji ajdovi paši niso toliko medu nabrale, da bi jim bilo mogoče z njim čez zimo preživiti se, je treba, da čebelar pomanjkanju odpomore in čebelam položi primerno množino živeža, da jih s tem „opita“.

Za to je najprikladnejši med v satju, ki se v zadostni množini vloži v panj pokonci stoječ do čebelnega dela — satovja. Ker pa v takih časih, omenjenega medu skoraj ni dobiti ali je pa zelo drag, se čebele opitajo z navadnim precejenim ali z iztisnjenim medom brez dodatka vode, ali pa s sladkorjem, pripravljenim po načinu, ki je naveden pri špekulativnem krmljenju. Vender pa naj se sladkorjevi krmi, ki naj bode čebelam za hrano skozi zimo, pridene na 2 litra tekočine, predno se kuha, primeroma za obilo pol lešnika čistega, v prah zdrobljenega vinskega kamna. Ta naredi, da vodeni sladkor katerega čebele nalože v celice, ne postane pretrd in presuh, da ga živalca laže vživa.

S tako sladkorno tekočino skrmljeni ali opitani čebelni polki zelo dobro prezimijo, mnogo bolje kakor pa, če imajo smrekov ali posebno jelkov med za zimsko hrano.

Jesensko pitanje se mora zadnji čas izvršiti do srede meseca oktobra, dokler je še bolj gorko in je čebelam mogoče krmo v satju še zalepiti; v hladnejšem jesenskem času tega dela ne morejo izvršiti. Nezalepljena hrana se čez zimo lahko pokvari, skisa, kar bi povzročilo drisko in z njo navadno spojeni pogin polka.

Krma se poklada na večer v večjih množinah, in sicer: medu po $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ kilograma, sladkorne vode pa $\frac{1}{2}$ do $1\frac{1}{2}$ kilograma, kakor je panj manj ali bolj obljuden, močau. To se vrši zaporedoma vsak večer, dokler niso čebele z zadostno množino zimske hrane preskrbljene. Medu v satju se da hkratu, to je v enem večeru, vsa potrebna množina.

Srednje močen čebelni polk potrebuje v navadnem kranjskem panju čez zimo, namreč od 1. oktobra do konca marcija, to je skozi 6 mesecev, $4\frac{1}{2}$ do 5 kilogramov medu iz ajdovega cveta, ali ravno toliko sladkorja. Smrekovega ali jelkovega medu pa potrebuje primerno več, ker imata ti dve vrsti medu manj redilnih snovij v sebi in sta za prezimovanje čebel sploh slabi.

Mnogokrat nastanejo v času, ko imajo čebele že mnogo zalege, v mesecih marciju in aprilu, celo še v maju nazimki, in sneg pokrije vso okolico. Čebele tudi take dni izletavajo, siljene zaradi pomanjkanja vode za krmljenje zalege; posebno ako izza oblakov posije solnce, se kar trumoma usipljejo iz panjev, da donšajo potrebno vodo. Pri tem opravilu pa jih navadno veliko v snegu pogine, na škodo nadaljnemu in hitrejšemu razvitku polka za rojenje, oziroma za nabiranje medu.

Ne more se reči, da bi bilo kako sredstvo za tak slučaj tako popolno, da bi se z njim povsem odpomoglo pogubljevanju čebel, mnogo se pa vender-le da doseči.

Ako pade v omenjenih slučajih le malo snega in se lahko sodi, da ga solčni žarki raztope že v kratkem času, v nekterih urah, ni še tolika nevarnost za čebele. Drugače je, ako sneg leži ves dan ali še celo po več dni in si v tolikem času čebele nikakor brez škode potrebne vode donesti ne morejo. V tem slučaju mora čebelar sam priti na pomoč; on mora čebele napajati.

Dobro je, ako se letalniki pri panjih na rahlo namečejo s snegom, ker toplota, iz panja skozi letalnik odhajajoča, sneg topi, in čebele dobe na ta način nekoliko vode. Da bi se čebele vsled tega zadušile se ni bati, ker toplota iz panja sneg v nekterih minutah v toliko raztopi, da ima vnanji zrak skozi letalnik zadosti pristopa v notranjost. Ako se poleg povedanega še v vsak panj v plitvi posodici (koritcu) od zadaj potisne vsaj $\frac{1}{16}$ ali $\frac{1}{8}$ litra vode, v kateri je 1 ali 2 odstotka sladkorja raztopljenega, je čebelar za en dan pomagal čebelam in jih mnogo ubranil pogina.



Životopis ali anatomija čebele.

Piše Hinko Likar.

(Nadaljevanje.)

Čebela je žuželka. Ker ima kožnata krila, spada h kožokrilcem; ker srka sladki sok iz cvetk, spada k medičarjem. Pri čebelah zapazimo troje vrst živali: matico, trote in delavke. Matica je spolno popolnoma razvita samica, troti so samci, delavke so spolno nerazvite samice. Kakor večina žuželk, tako se tudi čebele preobrazujejo. Vsa preobrazba ali razvitek čebel se deli v štiri štadije ali dobe; namreč jajce, ličinka (črv), buba in razvita čebela. Oglejmo si zdaj vso preobrazbo, ali ves razvitek čebele!

Jajce, — kateremu mnogi čebelarji gnjida pravijo, — zleže in vloži matica na dnu lončeka ter ga prilepi tako, da v začetku pokonci stoji. Isto je podolgovato in valjasto, zgoraj nekoliko debelejše ter nekoliko zakrivljeno in prosojno. Na zgornjem delu jajca je prav majhna nežna odprtina, skozi katero pride v jajce seme, da se isto oplodi. Ravnokar izleženo jajce ostane lahko 8—10 dnej neskaženo, če tudi je čebele ne oblegajo; samo zrak ne sme biti premrzal in zaduhel. — Da se pa plod v jajcu razvijati začne, treba mu je zato enakomerne gorkote do 25 stopinj R., zato morajo čebele objajčeno satovje oblegati, ker le one vzdržujejo pravo toploto. Bolj

ko se plod v jajcu razvija, bolj se isto nagiba k tlom, in ko plod doraste ter ves živež porabi, počí mrena jajca in plod se v podobi ličinke izvali iz njega. Vse to se zgodi že v treh dneh. Ličinka ima glavo in 13 obročkov ali delov, je breznožna in leži na dnu lončeka nekoliko zakrivljena. Ako jo gledamo, dozdeva se nam, da leži mirno, če jo pa natančno opazujemo, vidimo, da se premika v krogu ter da se približno v 2 urah enkrat okoli premakne. Čebele jo pridno krmijo in sicer prve tri dni z nekim belkastim sokom; čez tri dni pa menjajo krmo ter dajejo ličinkam medu in cvetnega prahu. Znamenito je, da čebele iz jajčeca za delavko, lahko vzgojijo matico; tedaj na mesto spolno nerazvite delavke, spolno popolnoma razvito samico — matico. Veščaki trdijo, da je to odvisno le od krmljenja. Medtem ko pitajo čebele ličinke delavk po malem, in le tri dni z onim finim, belkastim sokom, potem pa hrano menjajo ter dajejo istim medu in cvetnega prahu, dajejo ličinkam matice takoj od začetka toliko onega belkastega soka, da kar plavajo v njem. Kdor ni tega še videl, se lahko sam prepriča ob času, ko je matičina zalega v panju. Veščaki so dalje ličinke preiskovali ter našli, da se začno šesti dan, odkar je bilo jajce zleženo, ali tretji dan, ko se je izvalila ličinka, razvijati spolovila samic; to se zgodi toraj takrat, ko začno čebele hrano ličinkam menjavati. Dobra, fina in lahko prebavljiva hrana toraj pouzroča, da se spolovila samic popolnoma razvijajo, hitra menjava hrane ter med in težko prebavljivi cvetni prah pa pouzročajo, da se prebavila dobro razvijajo, spolovila pa le na pol. Delavke torej lahko določujejo, kaj naj se izобрази ali razvije iz jajčka. To je zopet nekaj posebno čudovitega, kar je podelil stvarnik čebelam. Ličinka potrebuje primerno dosti živeža ter hitro raste. Tla lončeka so kmalu premajhna zato se začne vzdigovati, slednjič se postavi po koncu, se večkrat prelevi ter v šestih dneh popolnoma doraste. Ličinka se, — bodisi po zunanjem, bodisi po notranjem — zelo razločuje od razvite čebele, obdana je s tenko, belo kožico, glavo ima majhno, gornje ustnice, gornja in spodnja čeljust in spodnja ustnica se komaj spoznajo. Na glavi ima leči podobno grbico, iz katere se potem najbrž oko razvije. Iz ust vodi požiralnik v želodec, kateri pa ni prav nič podoben poznejšima čebelinima želodcema. Za želodcem je tenko črevo, za tem mastnik, kateri pa v začetku ni v zvezi z želodcem, ampak se še-le čez nekaj dni, ko se ima spremeniti ličinka v bubo, z istim zveže ter odvaja izmečke, kateri se dobijo na dnu lončeka. Živčevje je pri ličinki še precej razvito. Sapnikov, takozvanih trahej, to so luknjice, skozi katere diha, ima ličinka, razun na prvem in zadnjih dveh obročkih, na vsakem po dva, toraj 10 parov sapnikov. Na spodnji ustnici ima majhno bradavico, katera ima na vrhu majhno luknjico in katera je v zvezi z dvema žlezama. V teh žlezah se nahaja neki sok, kateri se na zraku posuši, in s katerim se ličinka zaprede. Ta zapredek, — tudi srajčica imenovan, — je zelo nežen in tenak ter ostane v lončku.

Ko je ličinka zapredena, spremeni se v bubo; čebele pokrijejo na to lonček z voščenim pokrovčekom. Buba se ne premika in je videti popolnoma mrtva, tudi ne potrebuje ves čas živeža. V začetku je bela in mehka, vendar

se na njej kmalu razločujejo telesni deli; glava, oprsje in zadek. Podoba ličinke se polagoma izgubava, a podoba čebele polagoma nastaja. Kmalu nastanejo noge, v začetku sicer prav mehke in nežne; tudi rilček in tipalnice je opaziti. Srajčica postaja pretesna ter počí. Zdaj se pa začno razvijati i ostali deli. Glava postaja večja, tako tudi oči. Za tem začne dobivati buba barvo in sicer najprej pri očeh, potem vedno nižje proti zadku. Barva je v začetku vijolična, postaja pa vedno temnejša, naposled rujavkasta. Želo moli še nekoliko iz zadka; čebela ga potegne še le potem v se, ko je razvita. Proti koncu te dobe se tudi krila razvijejo. Buba dobiva vedno bolj in bolj podobo čebele, slednjič, ko so vsi deli zadosti razvití, postane iz bube — čebela. Z močnimi čeljusti pregrizne pokrovček ter izleze iz lončeka. Delavke jo veselo sprejmejo v svojo družbo, oblizujejo in snažijo jo ter takoj ponujajo potrebne hrane. Izleteti pa ne more čebela takoj ko izleze, ampak mora ostati nekaj dni v panju. V začetku so čebele sivkaste, in krila so še prenežna za letanje. Ta čas opravljajo domača dela, grejejo in gojijo zalego, snažijo lončke itd. Matice se goje v posebnih lončkih. One lahko takoj izlete, in sicer zato, ker ostanejo dlje časa v lončkih, zlasti če še čutijo, da imajo nasprotnico v panju. Vsa preobrezba, t. j. od jajčeca do razvite čebele traja: pri matici 16—17 dni, in sicer: 3 dni jajce, 5—6 dni ličinka, 7—8 dni buba; pri delavki 21 dni: 3 dni jajce, 7 dni ličinka, 11 dni buba in pri trotu 24 dni: 3 dni jajce, 6 dni ličinka 15 dni buba.

Čebelna uš.

(Zapísal I. V.)

Krpelj ali čebelna uš je majhna, svetlorujavkasta, šesteronogata zajedalna žuželka. Ako jo gledamo s prostim očesom, se nam dozdeva, da ima gladek zadek; pod mikroskopom (povekšalnim steklom) pa zapazimo na njem štrleče iglice, kot pri ježu. Na koncu vsake noge ima krpico, s katero se pritisne na čebelino truplo, tako da ga je težko odstraniti. Čebela sama se ga ne more rešiti, čeprav poskuša to z nogami, le včasih se ji posreči, da se otrese nadležnika, ko se preriva skozi druge čebele. Na ta način je pa ostal nebodigatreba zopet na drugi čebeli.

Kakor druge zajedalke, tako se živi tudi krpelj s sokom čebel; odvzema jim življenske moči. Čebela, katera je osedlana s krpeljem nikdar ne izleti. Najsi sem še tolikrat opazoval čebele, še niti ene nisem opazil, da bi izletela s krpeljem na trupu. Opazovaje jih v panju, sem pa zapazil, da so s krpeljem osedlane čebele veliko bolj nemirne, kakor da bi se jih hotele iznebiti, in najbržeje hočejo tudi to storiti.

Marsikateri čebelar je že opazil, da se mu ta ali oni panj slabo obnaša, in ko je premotrival stvar natančneje, je zapazil obilo krpeljev na čebelah.

Tudi meni se je tako godilo. Ko sem opazoval pred dvema letoma starca, ki je le malo izletaval, dasiravno je imel čez zimo dovolj medu, in so drugi panji že popolnoma izrojili, ta pa ni imel najmanjšega znamenja o rojenju, sem zapazil, da imajo čebele mnogo krpeljev, in celo matica je bila

obložena s tremi. Primem jo torej rahlo in odstranim krpelje, toda ko jo denem v panj, je bila mrtva.*) Ostalo mi ni drugega, kot postaviti v panj drugo oplojeno matico. A vender si ni mogel opomoči do jeseni.

Enako sem opazoval tudi letos, da izmed 20 panjev eden prav slabo izletava. Ko ga odprem, vidim, da nima matice, pač pa mnogo krpeljev po čebelah. Da bi mu opomogel, vstavim vse ljudstvo s satovjem vred meseca februarja v zgornji panj, ki je prav dobro izletaval. Mislil sem, da se bode še bolj okrepil in da se skupna žival reši nadležnih krpeljev. Temu pa ni bilo tako, temveč pomnoženi panj je najslabši, kakor sodim po izletavanju**)

Med tem izvem od izkušenega čebelarja, kateri se je mnogo ukvarjal, da bi očistil svoje čebele krpeljev, da je edino sredstvo zato naftalin. To je neka sol, katero rabijo za odganjanje moljev iz suknene obleke. Naročim si torej nemudoma v bližnji lekarni naftalina in ga potresem eno žlico na papir. Papir potisnem v panj ravno pod čebelno gnezdo. Dva dni sem pustil vso stvar v panju, tretji dan pa sem potegnil papir z ostalim naftalinom iz panja. Lahko si misli vsak čebelar, kako željno sem zrl, ali res zapazim kakšnega krpelja — in glej, bilo je po papirju vse polno posuto te zalege. Iz radovednosti jih štejem in naštejem nič manj, kot 463 popolnoma mrtvih krpeljev. Razume se tudi, da je padel marsikateri pred papirjem in zraven papirja.

Zapazil sem, da so bile čebele takoj vse prenovljene. Panj je izletaval s podvojeno pridnostjo.

Dragi tovariš čebelar! Tudi tvoje čebele so v kakem panju preobložene s to zalego, ki ti uničuje tvoj trud, veselje in dobiček. Gotov pomoček ti je zdaj znan, kateri bode gotovo uspešno nasprotoval tudi drugemu škodljivcu — čebelnemu molju (veščji), in ker je naftalin zelo po ceni, ne odlašaj in preskrbi si ga!

Omeniti moram še, da ima naftalin močan duh; zato bi ne bilo umestno, ko bi ga puščali cele tedne v panju.



Raznoterosti.

Japonci, katere že nekoliko poznamo iz knjig družbe sv. Mohorja, imajo tudi čebele. Dobili so jih že v 7. stoletju iz sosedne Koreje. Ondotne čebele so sivorumene in so zelo krotke, tako, da japonski čebelarji ne potrebujejo v nobenem slučaju ni dima, ni kape pri čebelarskih opravilih. Sicer pa se menda prav malo bavijo s čebelami, kajti njih čebeloreja se opisuje kot zelo na nizki stopnji. Imajo jih v starih sodčkih, katere obešajo pod podstrešne pomolke. Toraj so ti čebelarji še nekoliko za nami, dasi se ne more trditi, da je tak okrogel sodček čebelam in njih razvitju manj prikladen, kot

*) Ko bi ne omenili, da ste jo prijeli »rahlo«, bi si vsakdo mislil, da niste posebno rahlo ž njo ravnali. — Op. uredn.

**) Čisto naravno! Nalezle so si še druge čebele uši, kot se jih nalezajo tudi čedni otroci od ušivih.

marsikak naš kranjski panjiček, ki na vseh koncih reži, kakoršnih se pri nas, žalibog, ne nahaja baš malo. Kot naše, drugod toli cenjene, zaslužijo tudi japonske čebele primernejših panjev, vsaj imajo neko lastnost, katere evropske čebele nimajo, namreč to, da lete tudi v deževnem vremenu, kot pri nas čmrlji.

Najnovejša statistika kaže, da ima

Nemčija	1,910.000	panjev in pridelala	20.000	ton*)	medu,
Špansko	1,690.000	" " "	19.000	" "	" "
Avstrija	1,550.000	" " "	18.000	" "	" "
Francosko	950.000	" " "	10.000	" "	" "
Holandsko	240.000	" " "	2.500	" "	" "
Belgija	200.000	" " "	2.000	" "	" "
Grško	30.000	" " "	1.400	" "	" "
Rusija	110.000	" " "	900	" "	" "
Dansko	90.000	" " "	900	" "	" "

Združene države amerikanske pa močno prekašajo še Nemčijo. Te imajo 2,800.000 panjev in pridelajo 30.000 ton medu. Največja čebeloreja je v Kanadi, kjer se pridelava na prostoru 20 km² povprečno 30.000 do 40.000 kg medu. Iz tega se razvidi, da čebeloreja veliko nese.

Čebelni pik pomaga proti hripavosti, tako poroča nek francoski gledališni zdravnik. Njegov prijatelj, pevec v gledališču je imel že dalj časa kronično hripavost, tako da je moral zapustiti gledališče. Ker je bil strasten čebelar, so ga večkrat opikale tudi čebele. Kmalu je zapazil, da postaja po vsakem piku njegov glas milejši in boljši. Tako se je iznajdlo zopet slučajno novo sredstvo proti boleznim v grlu in vratu. Treba je le še večkrat poskusiti na raznih bolnih osebah, da se popolnoma prepričamo o gotovosti navedenega slučaja. Tem trditvam prav lahko verjamemo, kajti čebelni pik pomaga proti revmatizmu, bolečinam na straneh in drugim raznim boleznim.

Voska ne izločajo čebele iz štirih srednih obročkov, kakor se navadno misli, ampak iz štirih zadnjih, in sicer iz zadnjega največ. To sta dokazala profesor Carlet v Grenoblu in Kojevnikow v Moskvi.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1: Rad bi kupil nekaj Gerstungovih panjev s čebelami in nekaj praznih; kje bi jih bilo dobiti? A. D. v B.

Odgovor: Gerstungovih panjev s čebelami ne bo imel zdaj še najbrže nihče drugi na prodaj, kot gospod Hinko Likar, nadučitelj v Grahovem pri Cerknici. V Nemčiji prodajajo navadno samo izdelane okvirje, katere s čebelami, zalego in medom obesijo v čisto priprost zabojček iz tenkih desk, ki ima na dnu mrežico za dušek, na vrhu pa je pokrit z redkim platnom. Tako se prodaja samo znotranja vrednost panja in sicer od 15 do 35 mark (9 do 21 gld.), panj pa čebelar lakko obdrži, kar je zelo praktično. — Prazne panje

*) 1 tona = 1000 kg = 10 q.

te mere izdelujeta po 3 gld. Jožef Premelič, Gradišče št. 4 in Ljudevit Puch, Pred Prulami št. 15, oba v Ljubljani. — Naročila se naj pošiljajo na gosp. Fr. Črnagoja, našega predsednika, da delo enakomerno razdeli.

Letošnji novi udje.

Rižner Anton, mizar pri sv. Lovr. v Sl. goricah. P. Juršinci. — Bralno društvo v Sromljah. P. Brežice. — Weinhard Teodor, nadučitelj v Dornovi. P. Možganjci. — Lapajne Jožef, Dolnja Tribuša. P. Slap ob Idriji. — Pauletič Jožef, veleposestnik, Gabrije. P. Miren pri Gorici. — Ilaš Iv., c. kr. poštar na Savi ob juž. žel. — Javoršek Karol, nadučitelj v Košani. — Molek M., župnik, Sava ob juž. žel. — Bralno društvo v Hočah pri Mariboru. — Bitenc Janez v Kamnigorici. P. Št. Vid nad Ljubljano. — Miha Cerkvenik, posestnik. Lokev pri Divači. — Gostiša Jaka, žel. čuvaj. Breg. P. Borovnica. — Grmek Ivan, žel. čuvaj. Breg. P. Borovnica. — Jeraj Ignacij, Medvedjek. P. Št. Vid na Dolenj. — Ježek Miha. Poljane. P. Št. Vid nad Ljubljano. — Likozar Anton, nadučitelj v Preserju. — Pezdir Franc, Plešivca št. 15. P. Brezovica. — Selnikar Anton na Dobrovi pri Ljubljani. — Svete Jože, Preserje. — Smrtnik Ivan, Vel. Ligojna. P. Vrhnika. — Šola v Borovnici. — Plazl Jože, Skale. Velenje. — Mlekuž Anton, učitelj, Čepovan. — Pignar Franc, župnik pri Mariji Snežni. P. Murek. Štajer. — Sancin Ivan, posestnik v Dolini pri Trstu. — Šola v Koroški Beli. P. Javornik. — „Tonimir“. Kapela. Bad Radwein. Štaj. — Zupan Martin, Št. Janž. Dolenjsko. — Schmeidek Ivan, učitelj, Blagovica. P. Lukovica. — Šola v Bočni. P. Gornjigrad. — Peternel Henrik, kaplan na Placuti. Gorica. — Merc Jaka, župnik pri Sv. Trojici nad Cerknico. — Kastelic Jan. Križ v Sadu. Št. Vid. Dolenjsko. — Bizjak Janez v Potočah št. 10. Črnice pri Gorici. — Hvala Anton, klobučar v Šrebeljah. P. Cerkno. — Budni Ant. Jož., župnik v Krašnji. P. Lukovina. — Tominc Bl., nadučitelj Globoko. P. Brežice. — Fric Jože, župnik v Dvoru. P. Vrba. Koroško. — Adamič Andrej. Gradišče 25. P. Renče. — Hudovernig Josef, Laibach, Bahnhofgasse. — Farna knjižnica na Pečinah. P. Slap ob Idriji. Primorsko. — Hönigman Ivan, nadučitelj v Polji. W. Landsberg. — Fras Alojzij, posestnik v Lukovcih. P. Ivanjci. Štajarsko. — Šalamun Davorin, čebelar. Sv. Anton v Slov. goricah. P. Cirkvenjak. — Adamič Andrej. Gradišče. P. Renze. Goriško. — Stunec Jurij, trgovec in čebelar. Novakovec. P. Dekanovec. Zala. Ogersko. — Golob Janez pri Sv. Florjanu. P. Soštanj. — Kadunc Anton, učitelj. Tribuče. Črnomelj. — Bornic Anton, čebelar. Zg. Kašelj. P. Zalog. — Kotarska učit. knjižnica. Kastav. — Žagar Jožef. Dobrepolje. Dolenjsko. — Bralno društvo pri sv. Barbari nižje Maribora. — Bralno društvo v Sevnici. — Lenasi Karol, duhoven. Nadanje selo. P. Št. Peter na Krasu. — Perušek France, posestnik. Podcerkev. Stari trg. Rakek. — Strle Ivan, posestnik. Podcerkev 41. Stari trg. Rakek. — Jevc Janez, posestnik. Črna vas. P. Ljubljana. — Žnidaršič Alojzij. Lož pri Rakeku. — Stalec Ivan. Dolenja vas. P. Selce pri Škofji Loki. — Smrdelj A., učitelj. Orehek. P. Prestranek. — Župni urad na Radovici pri Metliki. — Dr. Stanič, graščak in

odvetnik v Gorici. — Jerkič Anton, fotograf v Gorici. — Šola v Ovsišah pri Podnartu. — Vdovič Josip, trgovec v Robu. P. Velike Lašče. — Knaflič Anton, posestnik, Trboje pri Smledniku. — Cerar Franc, posestnik v Blagovici. P. Lukovica. — Serajnik Dominijan, nadučitelj. Rujeka gora (Maria Neustift). — Wigele Ferdo, učitelj in posestnik. Staritr. P. Lož. — Engelsberger Ivan, trgovec. Trzič. — Kuhar Gašper, posestnik. Ledina. P. Sev. — Mermolja Fran, učitelj. Podlaka. P. Grgar. Gargano. — Rohrmann Jože, not. kand. Mokronog. — Uršič Janez, čebelar. Št. Mavru. Podgora. Primorsko.

Izredni občni zbor

našega društva bo dne 3. maja ob 9. uri dopoldne v hotelu „Lloyd“ v Ljubljani. Glavna točka bo premenitev nekaterih točk društvenih pravil, katerih visoko c. kr. ministerstvo ni potrdilo.

Odbor.



Listnica uredništva.

Gosp. Fr. Z. v S. pri V. (Štajersko): Med Vašimi in kranjskimi čebelami ni bistvenega razločka. V Gerstungove panje devajte samo velike roje, oziroma združite slabejše. Ujemalnik iz organtina Vam preskrbi gosp. P. Pavlin v Krakovem pred konjušnico v Ljubljani. — Gosp. A. J. v B. B., V kratkem! — V pojasnilo se pove, da stane »Čebelar« za vse ude 1 gld. na leto in ne za vedno, kot so bili nekateri udje mnenja. Toraj se prosi naj dotični vpošljejo po dve kronici, da ne bo gospod tajnik v skrbeh. — Vesele praznike želimo vsem čestitim udom, njihovim čebelicam pa boljšega vremena, kot so ga imele do zdaj!

Naznanila.

Martin Černut, čebelar na Vratih (Unter Thörl) na Gornjem Koroškem ima na prodaj 80 panjev čebel, katere oddaja po 5 gld. in po 4 gld. 50 kr.; od maja naprej razpošiljal bo tudi roje po 4 gld. — Zavoljo pomanjkanja prostora proda ali pa zamenja za čebele ali za sadna drevesca slamnate panjove, nekatere še nove.

Mihael Ambrožič, čebelarški trgovec v Mojstrani pri Dovjem na Gorenjskem, kupuje dobre in zdrave panje po najboljši ceni.

Josip Zajec, nadučitelj v Velikem Gabru (žel. postaja Radohova vas na dolenski železnici) ima na prodaj 250 kranjskih panjev po 30 kr.

Anton Jamar, čebelar v Boh. Beli pri Bledu ima na prodaj prav dobre dolinske čebele.

Frančišek Obrekar v Dol. Tribuši pri Slapu ob Idriji proda 60 panjev prav dobrih čebel po 8 gld. par, postavljene na postajo v Škofjo Loko. Želi jih prodati vse ob enem.

Andrej Tavčar v Podgorju pri Kamniku ima na prodaj 250 kg garantirano čistega pitanca, po 60 kr. in pri večjih množinah po 54 kr. kg.

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se blagoizvolijo pošiljati gospodu Avg. Puciharju, faktorju Blasnikove tiskarne v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slov. čebelarja“ Francišku Rojini, nadučitelju v Smartnem pri Kranju.

Odgovorni urednik Avgust Pucihar. — Lastnik »Slovensko čebelarstvo«.
Tiskajo Blasnikovi nasledniki v Ljubljani.